

Metody ve výuce dějepisu

- vývoj = zvyšování podílu samostatných činností žáka
 - = nahrazování encyklopedického a pamětního učení
 - = přibližování základům metodologie historické vědy

Základ - samostatná práce žáka = počátek moderních metod:

a) Problémové vyučování (od ZŠ)

Sdělování hotových informací nahrazuje tzv. problémovými situacemi – žák provokován uplatnění dosavadních zkušeností a tvorbě hypotéz (badatelský vztah žáka k řešení!).

b) Problémová metoda (od SŠ)

Formulovat, volit a nalézat metody, prostředky k řešení problému – vázané na znalost literatury,(pramenů),metod... -viz. koncepce (struktura) seminární, bakalářské práce ...

Co je vyučovací metoda: postup k naplnění výchovně vzdělávacího cíle.

Faktory volby metody:

- Osobnost učitele, žáka, podmínky a charakter učiva

Nečastější třídění:

I. Motivační :

- a) úvodní (vyprávění, rozhovor, demonstrace...)
- b) průběžné (aktualizace a prohloubení úvodní motivační m.)

II. Expoziční:

- a) **přímý přenos slovem** – monologické, dialogické (učitel a pamětník, odborník...), řízená diskuze, beseda
- b) zprostředkovaný přenos názorem
- c) zprostředkovaný přenos praktickými činnostmi žáků

III. Fixační : – upevňování

– opakování:

- průběžné, - úvodní , - shrnující

IV. Prověřovací:

- ústní - písemné - praktické

„nové“ metody

- 1) **multiperspektivní metoda(strategie)**, - 2) **simulační metoda** a 3) **hraní rolí**, 4) **dramatizace**,
-5)projektová metoda

- **multiperspektivní metoda(strategie)** – Robert Stradling

<http://aplikace.msmt.cz/PDF/NHStradlingMultiperspectivita.pdf>

Srovnání svědectví různých pramenů (=přiblížení základům metodologie hist. vědy)

Př. č. 1: Útok na Zimní palác - komparace svědectví:

komunista, americký novinář (očitý svědek) x dcera britského velvyslance x náhodný chodec z bezprostředního okolí x účastník útoku (očitý svědek) x důstojník z obrany paláce (očitý svědek).

Př. č. 2: Křížácké výpravy - komparace názorů:

muslimské vnímání křížáků x vnímání muslimů křížáky

-herní:

Simulační metoda: simulaci historické události „sehrájí“ herecky nadaní žáci ostatním (starořecké olympijské hry, Kryštof Kolumbus žádá panovníky o podporu výpravy, volební boj...)

Hraní rolí (vhodná pro přiblížení historické osobnosti, předmětu, myšlenkového proudu...)

1) představitel má správnou odpověď na listu papíru připevněnou na zádech

2) je obeznámen faktografií os., předmětu nebo jevu, který představuje

Př.:(Volební boj)

Dramatizace – žáci představují účastníky konkrétní historické události (na kartách dostanou základní info. k jednání)

-Jaltská konference

- Vídeňský kongres

- koalice za válek (o rakouské, španělské dědictví), revoluční hnutí, strany a jejich představitelé jednají o podmínkách spolupráce...

Př.:(volební boj- Výmarská republika)

- mají při rekonstrukci „volnou ruku“

- podmínkou je závěrečné seznámení s historickou skutečností!

Projektová metoda (-interdisciplinarita, samostatnost, týmová práce)

Př:

Týdenní projekt odsun Němců po 1945

Nj: regionální tisk – titulky a jejich charakter

Čj: obecní kronika, regionální tisk

Projektové dopoledne:

Život v pravěku:

1. Hod. rozdělení úkolů, rozdělení do týmů, mluvčích apod., stanovení cíle
2. Tv, Vv, Čj, Technická výchova – výroba pravěkých nástrojů,
3. Prezentace výsledků, sumarizace

(Bez těchto komponentů se jedná o tematické vyučování)

